

Transsibírska magistrála

Vaša príručka k epickej ceste

OBSAH

ČO JE TRANSSIBÍRSKA MAGISTRÁLA?	2
VLAKY a LÍSTKY	3
Ktorým vlakom ísť?	3
Kam ísť?	3
Kedy ísť?	3
Predajné miesta	4
Cena	7
Triedy	7
BEZPEČNOSŤ	8
ČASOVÉ PÁSMA	8
ZASTÁVKY	9
ŽELEZNIČNÉ STANICE	10
ZAÚJÍMAVOSTI	11
Ruské mestá	11
PREKROČENIE HRANÍC	16
Ako sa dostať z Moskvy do Pekingu čo najlacnejšie?	16
Rusko – Mongolsko: hraničný priechod Naushki	16
Mongolsko – Čína: hraničný priechod Zamuud	16
STRAVOVANIE VO VLAKU	17
HYGIENA	18
ALKOHOL A FAJČENIE	18
CESTOVNÉ POTREBY	19
PENIAZE	20
Hotovosť alebo kreditka?	20

Zostali mi peniaze. Čo s nimi?	20
Výmena peňazí	20
VÍZA	20
Ruské víza.....	21
Čínske víza	21
Mongolské víza.....	21
MOBILNÉ a INTERNETOVÉ SPOJENIE	22
JAZYK a UŽITOČNÉ FRÁZY	22

Zdroj: transsiberian.info

ČO JE TRANSSIBÍRSKA MAGISTRÁLA?

Transsibírska magistrála patrí medzi najzaujímavejšie železničné trate na svete. Je to priam **epická cesta**, ktorá spája západ s východom, krajiny, kultúry, tradície a ľudí. Dnes sa transsibírska magistrála stáva čoraz dostupnejšou, a to najmä vďaka jednoduchšiemu vízovému procesu, ľahšiemu kupovaniu vlakových lístkov a otvorenosti jednotlivých krajín. Transsibírska magistrála je súčasťou obrovskej železničnej siete v Rusku, ktorá sa napája na čínsku a mongolskú železničnú sieť, a tiež na stredoázijskú železničnú sieť.

Celkovo sa transsibírska magistrála delí na tieto časti:

- **transsibírska železnica**

Jej dĺžka je 9 259 km a vedie na trase Moskva – Vladivostok. Cesta trvá celkovo 6 nocí. Najlegendárnejšími vlakmi sú vlak č. 2 smerom do Vladivostoku a vlak č. 1 smerom do Moskvy. Tieto vlaky patria medzi najlepšie vybavené, najčistejšie a všetko v nich funguje.

- **transmongolská železnica**

Postavená bola v roku 1950 a vedie cez Rusko, Mongolsko a Čínu. Vlak č. 19/20 ide každý týždeň a používa hlavne čínske vagóny. Trasa je dlhá 7 621 km, vlak ide v utorok z Moskvy a cesta trvá 6 nocí. Z Pekingú odchádza do Moskvy v stredu. Táto trasa spája najmä tri veľké mestá – Moskvu, Ulanbátar a Peking.

- **transmandžuská železnica**

Postavená bola v roku 1900 a vedie cez Rusko a Čínu. Dĺžka trasy je 8 986 km a cesta trvá 6 dní. Vlak z Pekingú ide naspäť do Moskvy v sobotu.

Najpopulárnejšia je transsibírska železnica, ktorá prechádza cez mnohé ruské mestá ako Moskva, Perm, Jekaterinburg, Omsk, Novosibirsk, Krasnojarsk, Irkutsk, Čita a Vladivostok.

Transsibírska magistrála začína v Moskve (zo západu na východ) alebo vo Vladivostoku či v Pekingu (z východu na západ). **Výhodné letenky** do Moskvy, Vladivostoku či Pekingu nájdete na <https://kadetade.com/>.

VLAKY a LÍSTKY

Ktorým vlakom ísť?

Na transsibírskej magistrále – a v Rusku vo všeobecnosti – platí, že čím nižšie má vlak číslo (napríklad najlegendárnejší vlak č. 1 smerom do Moskvy resp. vlak č. 2 smerom do Vladivostoku), o to je modernejší, je klimatizovaný a je jednoznačne na lepšej úrovni ako vlaky na Slovensku. Ak sa číslo vlaku blíži k číslu 80 a vyššie, v tom prípade už ide o staršie vagóny a je z nich cítiť opotrebovanosť. Čiže **čím je číslo nižšie, tým lepší resp. komfortnejší je vlak.**

Kam ísť?

Mapu s trasami nájdete na – http://eng.rzd.ru/stalice/public/en?STRUCTURE_ID=9.

Veľa ľudí si predstavuje, že vlakom pôjdu do Vladivostoku a to je všetko. Lenže vlakom sa dá dostať až do Vietnamu, Pekingu, Uzbekistanu, ale aj do Lhasy. A to už z Bratislavy, Budapešti či Prahy. Len treba mať čas.

Ak by ste prišli do Vladivostoku a plánujete ísť do Japonska alebo Južnej Kórei, môžete využiť trajekty. Rozvrh a cenu, nájdete na stránke http://www.dbsferry.com/02_ticket/ticket03.asp.

Ak plánujete navštíviť Strednú Áziu, vlakom sa dostanete do Kazachstanu, Uzbekistanu a Kirgizska.

Kedy ísť?

Vlaková doprava premáva **počas celého roka**. Treba sa len rozhodnúť, či chcete vidieť Rusko počas mrazivej zimy alebo počas leta, kedy teploty vystúpia aj na +35°C. Ak plánujete navštíviť aj konkrétne mestá na transsibírskej magistrále, je lepšie cestovať v lete. Drvivá časť turistov ide do Ruska práve v období **od júna do septembra**. V letnom období je preto vhodné kúpiť si lístok vopred. My odporúčame spojiť návštevu miest na transsibírskej magistrále s nejakým sviatkom. Uvádzame tie najzaujímavejšie:

Rusko: 1. a 9. máj – sviatok práce a deň víťazstva. Slávi sa vo všetkých ruských mestách a najviac v Moskve. 9. mája sa uskutočňuje vojenská prehliadka. Musíme však upozorniť, že celé Červené námestie je v tom čase uzavreté a na námestie sa nedostanete, pokiaľ nie ste členom vládnej delegácie. Červené námestie je uzavreté už niekoľko dní pred 9. májom. Vojenské vozidlá prechádzajú aj cez mesto. Treba sa spýtať domácich, kade asi pôjdu. Pár krát sa totiž stalo, že aj oficiálna informácia bola nepravdivá.

Mongolsko: 11–12. júl – najväčší mongolský festival Naadam. Prebieha v celej krajine, ale najväčšie slávnosti sú v hlavnom meste Ulanbátar. Počas Naadamu účastníci súperia v troch tradičných súťažných disciplínach: **zápasenie, lukostrelba a kónské preteky**. V 90-tych rokoch bola pridaná nová, štvrtá disciplína, tzv. **kostičky** (ankle bone shooting). Väčšinu súťaží je možné vidieť zadarmo. Na otvárací ceremoniál však potrebujete lístky, ktoré vám predajú na miestnych guest houseoch. Festival je mimoriadne populárny, vlaky a dopravu si preto musíte dopredu rezervovať. Ak chcete medzinárodný vlak do Ruska či do Číny, ten je často veľmi skoro vypredaný.

Predajné miesta

Online

Kúpiť lístok na transsibírsku magistrálu je veľmi jednoduché. Na **oficiálnej stránke ruských železníc** – <http://pass.rzd.ru/main-pass/public/en> sa zaregistrujete a kúpite si lístok cez internet. Predaj lístkov začína 45 dní pred dátumom odchodu vlaku. Pozrite si nielen číslo vlaku, ale vyberte si aj konkrétne miesto. Pozrieť si môžete aj to, cez ktoré mestá vlak pôjde, kde bude stáť a ako dlho.

Máme informácie, že nie každému prejde platba na internetovej stránke RZD. Ak sa vám to stane, skúste to cez niektorý z mnohých ruských internetových portálov, napríklad <http://www.tutu.travel/poezda/>. Takéto portály si však berú servisný poplatok. Najprv si skontrolujte cenu na oficiálnej stránke a budete vedieť o koľko preplácate.

V Bratislave

Ak by niekto príliš neveril oficiálnej stránke, lístok si môže kúpiť aj na hlavnej stanici v Bratislave. Neponúkajú tam však všetky druhy vlakov.

Na mieste

Ak si chcete **vybaviť všetko na mieste**, nie je problém. Majte však na pamäti, že **počas letných prázdnin** (júl a august) cestuje **najviac ľudí**. Rusov aj zahraničných. Lístok kúpite, ale možno nie presne na ten vlak, ktorý ste chceli. Odporúčame kupovať lístky s dvojdňovým predstihom. Platí tiež, že čím lepší vlak, tým rýchlejšie je **vypredaný**. Okrem toho aj medzinárodné vlaky cez Mongolsko a Čínu sú za pár dní po spustení predaja lístkov úplne vypredané.

Lístok kúpený priamo na vlakovej stanici v Rusku. Tento lístok síce nie je z transsibírskej magistály, ale posluží na vysvetlenie jednotlivých údajov na ruskom vlakovom lístku.

1 – číslo vlaku	6 – miesto
2 – dátum odchodu vlaku (deň, mesiac)	7 – priezvisko, meno
3 – čas odchodu vlaku (moskovského času)	8 – cena v RUB
4 – číslo vagónu	9 – dátum príchodu vlaku
5 – trasa (odkiaľ – kam)	10 – čas príchodu vlaku (moskovského času)

Электронный билет (номер) **74860500694622**
E-ticket number

Номер заказа **74860500694622**
Order number

КОНТРОЛЬНЫЙ КУПОН CHECK COUPON		KUBUS T	
01 Год совершения поездки: 2016 Valid		33 ****8512 [REDACTED] / SVK / M Кол-во пассажиров/Number of passengers: 01	
		Маршрут следования От / From -> До / To	Класс обслуживания Class
12.07 Отправление Departure	13:50	МОСКВА ЯР MOSKVA IAROSLAVSKAIA	16.07 Прибытие Arrival
		-> ИРКУТ ПАСС -> IRKUTSK PAS	03:47
Поезд Train	070ЧА	Вагон Coach	08 Купе
			Место Seat
			017 НИЖНЕЕ
Полный / Full price		У1 СЕРВИСНЫЕ УСЛУГИ	

Статус электронного билета
E-ticket status

Отмена электронной регистрации возможна до
Cancel of E-registration is available till

Дополнительная информация
Additional information

Дата и время оформления
Date and Time of Booking

Перевозчик (ИНН)
Carrier (VAT number)

Форма оплаты
Payment method

Служебная информация

Подтверждаю, что с правилами и особенностями оформления, оплаты, возврата неиспользованного электронного билета, заказанного через Интернет и проезда по электронному билету, а также с офертой, ознакомлен.

I confirm that I have read and agree with the rules and conditions of the order, e-ticket payment, refund of unused e-ticket and the offer contract.

Я согласен с реквизитами поездки и подтверждаю, что персональные данные пассажиров верны.

I agree with the travel details and confirm that all personal data are correct.

Пройдена электронная регистрация
Registered

12.07.2016 12:50

КУРИТЬ ЗАПРЕЩЕНО; ВРЕМЯ ОТПР И ПРИБ МОСКОВСКОЕ;

29.05.2016 08:28

ФПК ЗАБАЙКАЛЬСКИЙ / АО "ФПК" (7708709686)

Банковская карта

M097M40 / ФПК

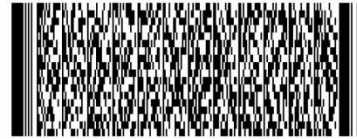

* 7 4 8 6 0 5 0 0 6 9 4 6 2 2 *

ПОСАДОЧНЫЙ КУПОН — BOARDING COUPON

Распечатайте данный купон или сохраните на мобильном устройстве и предъявите при посадке вместе с документом, удостоверяющим личность, указанным при покупке электронного билета. Если Вы хотите сохранить посадочный купон на мобильном устройстве, дождитесь полной загрузки изображения и убедитесь, что 2D-код отображается на экране.

Please print this coupon or save it on your mobile device and present it when boarding the train. You must bring your identification document, as mentioned on the e-ticket form, with you. If you need to save your boarding coupon on your mobile device, please wait till the image is completely loaded and make sure 2D-code is seen on the screen.

RZD Российские железные дороги
Счастливого пути!

Дата формирования купона : 29.05.2016 08:32

Cena

Cena lístka sa pohybuje v závislosti od čísla vlaku, teda čím **nižšie číslo vlaku, tým drahší lístok**. Čím vyššie číslo, tým lacnejší lístok. Treba si položiť otázku, aký komfort potrebujete napríklad pri ceste, ktorá bude trvať 6 dní. Hodnota ruského rubľa však oproti predošlým rokom výrazne klesla, takže dopriať si komfort je dnes oveľa dostupnejšie.

Príklad: Zvoľme si napríklad zlatú strednú cestu, čiže napríklad vlak číslo 70, na trase Moskva – Irkutsk, ktorá trvá 85 hodín. V tomto konkrétnom prípade bude cena lístka takáto:

- uzavreté kupé: **8 977 RUB**/osoba (pri dnešnom kurze 1 EUR = 73 RUB je to približne 122 EUR)
- otvorené kupé plackartny: **4 669 RUB**/osoba (v prepočte približne 63 EUR)

Triedy

Vlak je rozdelený na niekoľko kategórií:

- 1. trieda **spalny vagon** – uzamknuté kupé s 2 lôžkami, v ktorom máte pocit komfortu.
- 2. trieda **kupe** – uzamknuté kupé so 4 lôžkami. Ideálne je, ak ste skupina štyroch ľudí/kamarátov/známych. Bude to o to zábavnejšie, lebo ste stále spolu.
- 3. trieda **plackartny** – otvorené kupé, lôžka sú umiestnené aj v rozšírenej uličke. Budete mať síce kontakt s domácimi, ale ak niekto chrápe, počuje to celý vlak. Keď si niekto otvorí sardinky s cibuľou – a verte, že niekto to určite urobí – budete to cítiť v celom vagóne. Navyše, keď vlak stojí, klíma je vypnutá a otvorené kupé sa odrazu mení na saunu. Zvážte preto, či výška ušetrených peňazí stojí za to.

Plackartny vs. kupe. Foto: Travelistan

BEZPEČNOSŤ

Transsibírska magistrála, a celkovo cestovanie v Rusku, patrí medzi bezpečné zážitky a počas našich ciest sa nám nikdy nič negatívne nestalo, nikdy sme neboli okradnutí a pod. Neznamená to, samozrejme, že sa vám to nikdy nemôže stať. Najväčšie riziko hrozí v otvorených kupé *plackartny*. Peniaze a pas majte radšej vždy pri sebe, najlepšie v malej ľadvinke alebo kapsičke na tele.

ČASOVÉ PÁSMA

Vlak sa počas celej cesty od Moskvy až po Vladivostok riadi moskovským časom. Na hodinách na vlakových staniciach aj vo vlaku je vždy uvedený **moskovský čas**. Dávajte si na to pozor. Je

to tak z dôvodu, aby nevznikol chaos, keď vlak prechádza na trase toľkými rôznymi časovými pásmami. Keď si teda kúpite vlakový lístok napríklad v Irkutsku, spýtajte sa, či je na ňom napísaný moskovský čas alebo miestny čas.

ZASTÁVKY

Vo vlaku nájdete podrobný a presný **harmonogram**, podľa ktorého vlak zastavuje. Niekde postojí iba 2 minúty, inde stojí až 60 minút. Vlak nikdy nečaká! Vlak odchádza presne a nerobí kontrolu pasažierov. Ak teda počas zastávky vystúpite z vlaku, napríklad aby ste sa trošku poprechádzali alebo si niečo kúpili, vždy majte so sebou pas a peniaze. Ak by ste totiž náhodou zmeškali svoj vlak, musíte sa potom dostať do ďalšieho.

Železničná stanica v Jekaterinburgu. Foto: Tomáš Kubuš

ŽELEZNIČNÉ STANICE

Rusko

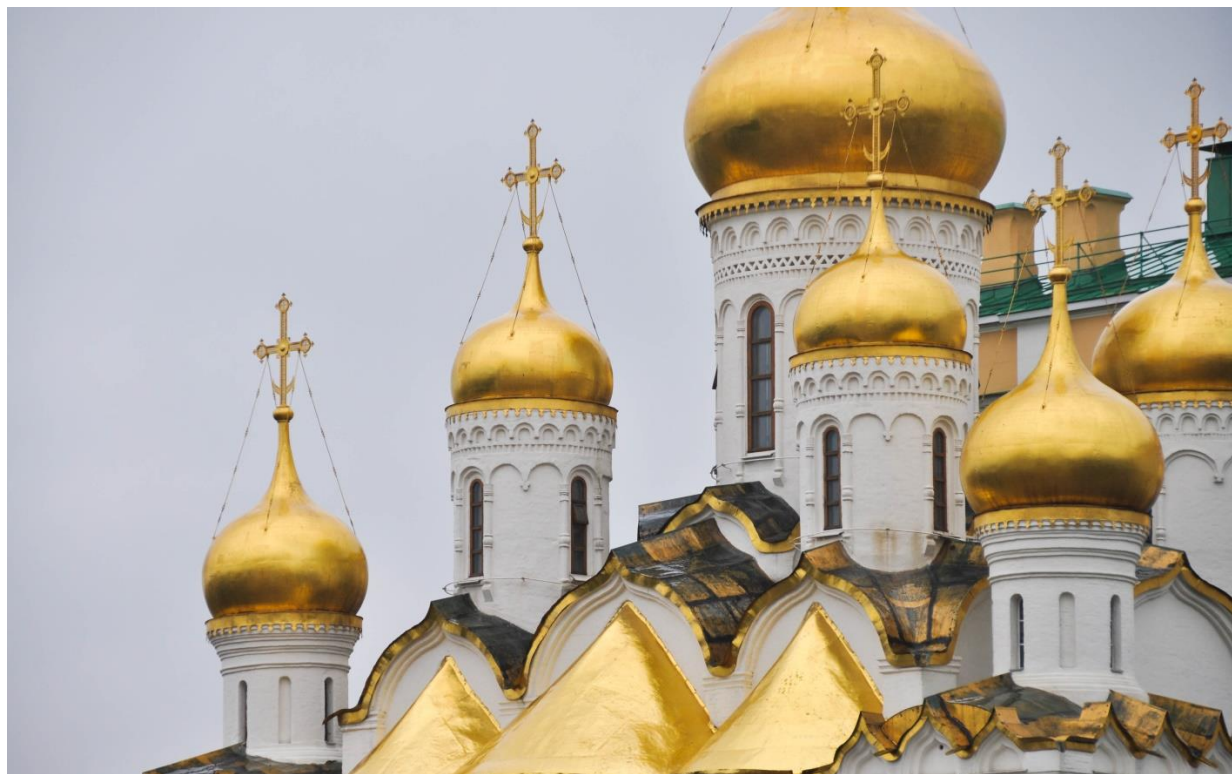
Železničné stanice v Rusku sú na omnoho lepšej úrovni ako na Slovensku. Sú nielen čisté, ale majú aj veľmi pohodlné čakárne. Ten, kto cestuje prvou triedou, má navyše na niektorých staniach aj nárok na VIP miestnosť. Na železničných staniach nájdete obchody, ale aj sprchy (v priemere za 200 RUB v závislosti od konkrétneho mesta). Ak plánujete navštíviť niektoré ruské mesto na jeden deň, batožinu si môžete odložiť v úschovni za poplatok.

Mongolsko

Stanice sú v zásade na horšej úrovni ako v Rusku, ale stále spĺňajú cestovateľské kritéria. Stanica v Ulanbátare je na rovnakej úrovni ako v Rusku.

Čína

Mnohé stanice sú skvelo vybavené, hlavne vo veľkých mestách. Ten, kto cestuje prvou triedou, má nárok na bezplatnú VIP miestnosť. Horšie je to s dorozumením sa.

Chrám Krista Spasiteľa. Foto: Tomáš Kubuš

ZAÚJÍMAVOSTI

Ruské mestá

Chystáte sa na transsibírsku magistrálu? **Nechcete sa len nečinne viezt'**, ale radi by ste navštívili aj niektoré ruské mestá a ich pamiatky? Dá sa to. Vlaky medzi jednotlivými mestami idú niekoľkokrát denne. Keď necestujete v čase, keď sú u nás letné prázdniny, nemusíte si ani robiť veľké rezervácie dopredu.

A ktoré konkrétne mestá sa oplatí vidieť? Jednoznačne **odporúčame**:

MOSKVA

Hlavné mesto Ruska a zároveň najväčšie mesto. Moskva bola zničená nielen Napoleonom, ale aj Stalinom, a preto dnes v mnohých návštevníkoch vzbudzuje dojem nekompaktnosti. Moskva sa vám však postupne vryje pod kožu a začnete ju mať radi.

- **Červené námestie** – najkrajšie námestie v Rusku, kde nájdete **Chrám Vasilija Blaženého**. V období okolo 1. mája a 9. mája býva námestie zavreté. Počas vojenskej prehliadky sa sem nedostanete. Prístupné je len pre VIP hostí.
- **Mauzóleum Lenina** – otvorené každý deň okrem pondelka, štvrtka a sviatkov od 10:00 do 13:00. Nesmie sa vojsť s akoukoľvek taškou ani vodou. Rady už nie sú také dlhé ako kedysi. Do mauzólea sa dostanete do 30 minút. Vo vnútri je zakázané fotografovať.
- **Kremľ** – sídlo nielen ruského prezidenta, ale aj chrámov, ktoré boli miestom korunovácie a pochovávaní prvých ruských cárov. Lístky sa kupujú pred Kremľom v informačnom stredisku.
- **Lomonosova univerzita** – dovnútra sa nedostanete, ale výhľad na Moskvu je nádherný.
- **Metro** – byť v Moskve a nepozrieť si metro je, ako keby ste tam ani neboli. Najkrajšie metrové stanice sú Kievsckaja, Novoslobodskaja, Komsomolskaja a Kurskaja. Lístok stojí okolo 35 RUB a platí, kým nevyjdete von z metra. Znalosť ruštiny sa oplatí, lebo drvivá väčšina nápisov je ešte stále iba v azbuke.
- **Chrám Krista Spasiteľa** – chrám pre všetkých, ktorí padli počas Napoleonových vojen. Neskôr bol zbúraný Stalinom a znovu postavený za Jelcina. Chrám je voľne prístupný. Nepustia vás však, ak máte oblečené krátke nohavice alebo tričko na ramienka.

- **Bolšoj teatr** – každému vrelo odporúčame ísť na balet, aj keď v zásade nie ste jeho fanúšikom. Je tu najlepšia baletná scéna na svete, ktorá prebudí aj kultúrneho analfabeta. Lístky si treba zabezpečiť vopred na tejto oficiálnej a nami overenej stránke <http://www.bolshoi.ru/en/>. Nikdy nekupujte lístky mimo oficiálnych miest.

JEKATERINBURG

Mesto, ktoré sa spája s vraždou posledného cára Mikuláša II.. Dnes je možné navštíviť aj miesto, kde sa táto tragédia odohrala. Jekaterinburg je prvé veľké mesto za Uralom a patrí aj medzi najpôvabnejšie v uralskej oblasti.

NOVOSIBIRSK

Najväčšie Sibírske mesto východne od Omsku ležiace pri rieke Ob. Mesto je dobrým východiskovým bodom do oblasti Altaj a aj pre tých, ktorí chcú ísť odtiaľ do Kazachstanu. Samotné mesto prejdete za pol dňa. Zaujímavá alebo skôr zábavná je návšteva Múzea ZSSR na ul. Gorkogo 16, kde si výstavné predmety môžete aj vyskúšať. Vstupné je 150 RUB.

Múzeum ZSSR v Novosibirsku. Foto: Travelistan

Neďaleko Novosibirsku nájdete mesto **Akademgorodok**, ktoré odporúčame navštíviť. Akademgorodok bol v čase ZSSR sídlom najväčších sovietskych mozgov. Nachádza sa približne 30 kilometrov od vlakovej stanice a dostanete sa tam za 30 RUB.

IRKUTSK

Mesto, ktoré postavili dekabristi v roku 1825, patrí medzi klenoty na Sibíri. Dostanete sa sem lietadlom, ale aj po známej transsibírskej magistrále. Neďaleko sa nachádza známe Bajkalské jazero. Mesto vyniká svojimi krásnymi drevenými budovami z 19. storočia nachádzajúcimi sa v centre mesta. Na brehu rieky stojí socha cára Alexandra III., ktorý založil transsibírsku magistrálu. Irkutsk je jednou z obľúbených zastávok na transsibírskej magistrále a dá sa povedať, už niekoľko rokov zažíva turistický boom. Svedčí o tom napríklad aj zrekonštruovaná časť, tzv. 130. kvartál, kde je množstvo zachovanej drevenej architektúry, ale aj promenáda, múzeá, kaviarne a obchody.

Železničná stanica v Irkutsku. Foto: Tomáš Kubuš

BAJKALSKÉ JAZERO (LISTVJANKA)

Bajkal je najhlbšie jazero na svete a je také čisté, že z neho pokojne môžete piť vodu a nič sa vám nestane. Bajkal je opradený mnohými zaujímavými legendami. Podľa jednej z nich na dne jazera leží poklad cárskej rodiny. Vedeli ste, že v zime jazero zamrzne tak tuho, že cez neho prechádzajú autá? V minulosti dokonca viedla cez zamrznutý Bajkal aj slávna transsibírska magistrála.

Najjednoduchšie navštívite Bajkal pri mestečku **Listvjanka**, ktoré sa môže tiež pýšiť farebnou drevenou architektúrou. Do strediska Listvjanka sa dostanete miestnou dopravou z hlavného trhoviska v Irkutsku za necelú hodinu. Cena dopravy bola naposledy 120 RUB/osoba.

Pri Bajkale nájdete krásne prostredie, čistú vodu a množstvo výletov, napríklad na **ostrov Olchon**.

VLADIVOSTOK

Mesto na konci legendárnej železnice. Odtiaľto môžete pokračovať loďou do Japonska alebo do Južnej Kórey. Vladivostok je tiež veľmi dobre letecky prepojený s Japonskom, Čínou, ale aj Kóreou a Vietnamom.

Hlavné zaujímavosti vo Vladivostoku sú:

- **električka** – spojzdnená v roku 1908
- **mosty** – je z nich krásny výhľad na mesto. Známý je most Zolotoy (zlatý most) a most na Ruský ostrov.
- **železničná stanica**
- **Svetlanskaja ulica** v centre mesta
- **Múzeum ponoriek**
- **Vít'azný oblúk** – postavený na počesť Mikuláša II.

Majte stále na pamäti, že prehliadku ruských miest možno v zásade absolvovať za jeden deň resp. aj menej. Mnohé z nich totiž vyzerajú skôr ako panelákové sídliská, aj keď stretli sme sa aj s inými názormi. Platí to pre mnohé ruské mestá okrem Moskvy, Petrohradu a Irkutsku, ktoré ponúkajú viac pamätihodností a zaujímavostí, takže si aj vyžadujú viac času.

Bajkal pri západe Slnka. Foto: Travelistan

Tradičná ruská architektúra v mestečku Listvyanka. Foto: Travelistan

PREKROČENIE HRANÍC

Ako sa dostať z Moskvy do Pekingu čo najlacnejšie? Na trase Moskva – Peking premáva vlak dvakrát týždenne. Predpokladáme, že chcete po ceste aj vystúpiť a pozrieť si niektoré mestá a zaujímavé miesta. Ak chcete ušetriť, určite nekupujte lístky na vlaky, ktoré prekračujú hranice. Práve tie sú najdrahšie a navyše tým vôbec nezískate čas. Čo by ste teda mali urobiť?

Rusko – Mongolsko: hraničný priechod Naushki

Vlak na tomto hraničnom priechode stojí okolo 7 hodín, a to bez pustenej klimatizácie. Colník sa môže kedykoľvek rozhodnúť, že počas tejto čakacej doby budete musieť zostať v kupé, prípadne aj pri zatvorenom okne. Podmienky sa neustále menia.

Rýchlejšia a aj oveľa lacnejšia alternatíva je odviezť sa vlakom do Naushki, vystúpiť a prejsť hraničný priechod po zemi. Hraničný priechod sa nachádza cca 30 km od vlakovkej stanice. Dostanete sa tam za 40 RUB miestnou dopravou, cesta trvá 1 hodinu. Hraničný priechod je otvorený len cez deň a musíte ho prekonať v dopravnom prostriedku. Peši to nie je možné. Dopravný prostriedok však zoženiete rýchlo za 5 EUR/osoba a hranicu prekonáte do 2 hodín. Na mongolskej strane, v meste Suchbator, si kúpite lístok do Ulanbátaru a pokračujete v ceste.

Mongolsko – Čína: hraničný priechod Zamuud

Ak prekračujete hranicu sediac vo vlaku, uvidíte jednu zaujímavosť, a to výmenu vlakového podvozku. Ak však chcete ušetriť čas a peniaze, odvezte sa vlakom iba na hranice a tam nastúpte do taxíka za 5 EUR/osoba, ktorý vás prepraví cez hranice. Proces trvá asi 1 hodinu. Hranica je otvorená len cez deň. Za hranicou na čínskej strane už premáva linkový autobus č. 1, ktorý vás zoberie do centra čínskeho mesta Erlian. Z Erlianu máte potom dve možnosti:

1) **Lacnejší variant** je odviezť sa lôžkovým autobusom do Pekingu. Posledný autobus do Pekingu ide okolo 17.30.

2) **Drahší variant** je cestovanie vlakom do Pekingu. Vlak je v Číne často vypredaný a rezervácia sa nedá urobiť online, iba cez miestne CK. Ak rozmyšľáte nad týmto variantom, skúste sa ohľadom lístkov informovať v Ulanbátare na hosteli Golden Gobi <http://goldengobi.com/>.

STRAVOVANIE VO VLAKU

Vo vlakoch sú **reštauračné vozne**, kde sa platí ruskými rubľami. Vo vlaku je široký výber jedál a okrem jedla kúpite aj vodu či pivo. My však odporúčame kupovať si jedlo **počas zastávok vlaku**, čiže keď vlak zastaví na dlhšiu dobu na niektorej železničnej stanici. Na vlakových staniaciach, najmä na ruských, totiž domáci často predávajú čerstvé jedlo, ktoré je väčšinou lacnejšie ako vo vlaku a chutnejšie. Aké jedlá sa predávajú? Najmä:

- **bliny** – palacinky s džemom, tvarohom alebo aj s mäsom
- **pirohy/pirožky** – plnené mäsom, zemiakmi alebo kapustou
- **rôzne druhy mäsa so zeleninou, zemiakmi**
- čerstvo nazberané **čučoriedky, maliny, ale aj uhorky** – čerstvé aj kvasené

Strava na vlakových staniaciach je dobrá, preto si vždy pozrite harmonogram zastávok vlaku, aby ste vopred vedeli kde a ako dlho bude vlak stáť. Zásoby jedla si stihnete urobiť najlepšie vtedy, ak vlak stojí v stanici **minimálne 20 minút**. Okrem toho každý vagón má svoju sprievodkyňu, ktorá vám za ruské ruble predá kávu, čaj, sladkosti, ale aj vodu. Vo vagóne sa nachádza aj horúca voda na zalievanie polievok, kávy a čaju. Žiadne samovary v kupé už nie sú.

Reštauračný vozeň. Foto: Travelistan

HYGIENA

Je jedno, ktorú triedu si vyberiete, vždy dostanete na cestu čistú **plachtu, obliečky a malý uterák**. V každom vagóne sa nachádzajú **spoločné toalety a umyvárky** so studenou tečúcou vodou. Krátko pred príchodom do železničnej stanice sa toalety uzamykajú a otvoria ich až keď sa vlak opäť pohne zo stanice (Sprcha sa vo vlaku väčšinou nenachádza. **Sprcha** je vo vlaku číslo 1 a 2 dostupná pre 1. triedu. Veľmi čisté sprchy sa inak nachádzajú na vlakových staniach a keď má vlak dlhšiu prestávku, môžete sa osprchovať za poplatok okolo 200 RUB.

ALKOHOL A FAJČENIE

Vodku kúpite v reštauračnom vozni, ale ceny sú veľmi vysoké. V ruskom vlaku môžete konzumovať aj svoj vlastný alkohol, ale decentne. Nesmiete byť hlučný a niekoho vyrušovať. Alkohol si však musíte kúpiť vopred, pretože na železničných staniach je zakázané predávať tvrdý alkohol. Pivo kúpite všade. V mongolských vlakoch je konzumácia alkoholu v zásade zakázaná, ale toleruje sa to. Fajčiť sa dá len medzi vozňami, v kupé platí prísny zákaz fajčenia.

A cesta trvajúca 86 hodín sa môže začať. Foto: Tomáš Kubaš

CESTOVNÉ POTREBY

- **vreckový nožik** – na krájanie zeleniny, salámy atď. Nožik nesmie mať dlhšiu čepeľ ako vaša zovretá päť. Ak cestujete do Číny, dlhšia čepeľ vzbudzuje podozrenie a môžu vám ho aj odobrať.
- **mokrú utierku** – vo vlaku je síce kúpeľňa so studenou tečúcou vodou, ale je dobré mať vždy po ruke mokré utierky
- **baterka** – zídete sa vám napríklad v noci, keby ste potrebovali ísť na toaletu a potme vybrať niečo z batožiny
- **externá nabíjačka** – niekedy sú vo vlaku aj elektrické zástrčky, ale tie sú často obsadené. Ak máte, zoberte si so sebou externú nabíjačku, aby ste si počas dlhej cesty mohli nabiť mobil alebo fotoaparát.
- **šľapky** – zídete sa, keď pôjdete na toaletu alebo sa pôjdete len tak prejsť po vlaku či do reštauračného vozu
- **knihy, filmy, karty** – skrátka niečo, čo vás zabaví. Viac ako 70 hodín vo vlaku predsa len dá zabráť. Odporúčame zobrať si so sebou literatúru od ruských autorov, dokumenty/cestopisy o transsibírskej magistrále alebo filmy s ruskou tematikou. Ešte viac vás to zahľbí to tejto epickej cesty.
- **slovník** – hoci je slovenčina ako slovanský jazyk príbuzná ruštine, niekedy sa vám ruský slovník určite zídete
- **toaletný papier** – zamestnanci vlaku toaletný papier neustále dopĺňajú, ale keď zabudnú...

No a pýtate sa, **čo budete robiť vo vlaku tak dlho?** Čítať, odpočívať, hrať spoločenské hry, počúvať hudbu a hlavne pozeráť sa na okolitú prírodu. Až keď prejdete krížom cez Rusko, uvidíte, že Rusko nie je len Moskva a Petrohrad. Cesta vlakom na transsibírskej magistrále vám dotvorí prehľad o tejto najväčšej krajine na svete.

PENIAZE

Hotovosť alebo kreditka?

Vo vlaku nezaplatíte kreditnou kartou. Tú využijete len v mestách, konkrétne v reštauráciách, hoteloch a na železničných staniach pri kúpe vlakového lístka. Ak chcete vybrať hotovosť z **bankomatu**, počas poslednej návštevy (júl 2016) sa dalo vybrať maximálne 200 Eur v rubľoch, navyše s veľkým poplatkom. Vo vlaku **potrebujete hotovosť**. V žiadnej krajine počas transsibírskej magistrály sa nedá platiť americkým dolárom alebo eurom, iba miestnou menou. Pri ceste vlakom majte dostatok hotovosti, lebo na železničných staniach nevymeníte nič.

Zostali mi peniaze. Čo s nimi?

Ak vám zostanú ruble, vymeníte ich v Mongolsku bez problémov. Ak vám zostanú mongolské tugriky, vymeníte ich na hranici v prípade, že smerujete do Ruska. V Číne to momentálne nie je možné. Čínsky yuan vymeníte všade.

Výmena peňazí

V Číne možno vymeniť väčšinou iba v Bank of China. Výber z kariet je možný najmä v bankomatoch Bank of China, ABC Bank a Bank of Agriculture. Medzinárodnou kartou sa dá platiť len na lepších hoteloch. Ak vstupujete do Číny po zemi, vymeňte si od miestnych priekupníkov malú sumu peňazí.

VÍZA

Občania SR potrebujú **do všetkých dotknutých krajín** (Rusko, Mongolsko, Čína) víza.

Dnes je už oveľa jednoduchšie vybaviť víza ako to bolo kedysi. Odporúčame vybaviť vízové záležitosti ešte **pred cestou**. Celý proces vybavenia víz do 3 krajín trvá približne 3 týždne.

Ak by ste si chceli vybaviť víza **po ceste**, tak je to možné v ruských mestách Ulan-Ude a Irkutsk. Čínske víza je možné vybaviť v mongolskom Ulanbátare. Nezabúdajte, že cez víkend a počas

sviatkov sú ambasády zavreté. Stretli sme cestovateľov, ktorým vydanie čínskych víz v Ulanbátare trvalo aj 8 dní.

Ruské víza

Občania Slovenskej republiky potrebujú na návštevu Ruska víza, o ktoré môžu požiadať v Bratislave na Veľvyslanectve Ruskej federácie – <http://slovakia.mid.ru/sk/web/svk/>. V súčasnosti si musíte rezervovať termín osobnej návštevy na účely spracovania vašej žiadosti a odovzdania potrebných dokumentov. Máte dve možnosti. Buď pôjdete cez

- *Konzulárne oddelenie Veľvyslanectva Ruskej federácie v Slovenskej republike*, ktoré má však v zásade veľmi málo voľných termínov a musíte sa objednať vo väčšom predstihu, alebo to skúsite cez
- *Ruské vízové centrum v Bratislave* na Klemensovej ulici 2A, ktoré si za vízový proces síce vyberá servisný poplatok 25 EUR, ale má viac termínov a je to teda rýchlejšie.

Podrobné informácie o ruských vízach získate tu: <http://www.slovakia-vhs.com/main.php?id=general-information&lang=sk>.

V Rusku stále platí prihlasovacia povinnosť, ktorú za vás vybaví hotel za povinný poplatok, ktorý je niekedy už zahrnutý v cene hotela či hostela. My sme nijakú registráciu nerobili a na hraniciach to ani nekontrolovali. Neodporúčame však spoliehať sa na to.

Čínske víza

Veľvyslanectvo Čínskej ľudovej republiky sídli v Bratislave. Mimochodom, do Hong Kongu a Macaa občania SR nepotrebujú víza. Viac informácií o čínskych vízach nájdete na <http://sk.china-embassy.org/slo/ss3/Viza/>.

Mongolské víza

Mongolsko nedávno opäť zaviedlo víza pre občanov SR. Informácie o potrebných podkladoch k vízam nájdete na <http://www.embassymon.at/>.

MOBILNÉ a INTERNETOVÉ SPOJENIE

Rusko

V Rusku je najlepšie vybaviť si miestnu SIM kartu. Proces bol doteraz veľmi jednoduchý. Keď napríklad priletíte do Moskvy, na letisku – či už na Šeremeteve alebo Domodedove – si za pár minút vybavíte miestnu SIM kartu s dátami.

Mongolsko

Podobne ako v Rusku, SIM kartu si vybavíte veľmi jednoducho a ceny sú dokonca lacnejšie ako na Slovensku.

Čína

Miestnu SIM kartu tiež dostanete. V Číne však neotvoríte **niektoré internetové stránky**, ako napríklad Facebook, Gmail a Youtube, pretože sú **blokované**. Dá sa to však obísť, ak si nastavíte VPN ešte pred odchodom do Číny, čiže aj v Číne budete používať slovenskú IP adresu. Na Youtube nájdete veľa návodov ako si to zriadiť a správne nastaviť.

JAZYK a UŽITOČNÉ FRÁZY

Dohovorím sa počas cestovania po transsibírskej magistrále? Ak neviete po rusky, pár lekcí ruského jazyka pred cestou nezaškodí. Ruština a slovenčina však patria do rovnakej – slovanskej – jazykovej skupiny, a tak sa aj bez dobrej znalosti ruštiny dorozumiete veľmi rýchlo. Ako pomôcku uvádzame aspoň niekoľko základných ruských slov a fráz, ktoré sa vám počas cestovania vlakom môžu zísť.

- Да [da] = **áno**
- Нет [net] = **nie**
- Спасибо [spasiba] = **ďakujem**
- Пожалуйста [pažalsta] = **prosím**
- Здравствуйте [zdrastvujte] = **dobrý deň**
- До свидания [da svidania] = **dovidenia**
- Пока [paká] = **ahoj (pri lúčení)**

- Вы говорите по-английски? [vy gavaríte pa anglíjsky] = **Hovoríte po anglicky?**
- Я не понимаю [ja nepanimaju] = **nerozumiem**
- Сколько стоит билет в _____? [skol'ka stojit bilet v] = **Koľko stojí lístok do _____?**
- Один билет в _____, пожалуйста. [adin bilet v _____ pažalsta] = **Prosím si jeden lístok do _____.**
- Куда идёт этот поезд? [kudá id'ot état pojezd] = **Kam ide tento vlak?**
- Когда отходит поезд в _____? [kagdá atchodit pojezd v] = **Kedy odchádza vlak do _____?**
- Этот поезд останавливается в _____? [état pojezd astanavlivajetsia v] = **Zastaví tento vlak v _____?**
- Во сколько этот поезд приходит в _____? [va skol'ka état pojezd prichodit v] = **O koľkej príde vlak do _____?**
- Как добраться до вокзала? [kak dabratsia da vagzala] = **Ako sa dostanem na železničnú stanicu?**

Bon voyage! Foto: Tomáš Kubuš